

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

A K O R M Á N Y

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete

a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

A kormány a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 94. § (4) bekezdés b) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

- 1. § (1)** A rendelet hatálya – fenntartóra tekintet nélkül – kiterjed
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: nemzeti köznevelésről szóló törvény) 7. § (1) bekezdés b)-e) és g) pontjában foglalt iskolákra (a továbbiakban: iskola),
 - a tanulókra,
 - a pedagógusokra,
 - a szülőkre, valamint a tanuló törvényes képviselőjét ellátó más személyekre (a továbbiakban: szülők).
- (2) Az e rendelet *mellékleteként* kiadott Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) rendelkezései a nevelő-oktató munkának a nemzeti köznevelésről szóló törvény 5. § (1) bekezdés b)-c) pontja szerinti szakaszaira vonatkozóan határozzák meg az érvényes értékeket, műveltségképet, tudás- és tanulásértelmezést.
- (3) A Nat a kerettantervek – az iskolák helyi tantervének elkészítéséhez a szakmai tartalom kereteit kijelölve, biztosítva –
- az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai feladatainak elvi, tartalmi és szemléleti alapjait,
 - a közvetítendő műveltség fő területeit és tartalmait,
 - a nevelő-oktató munka nemzeti köznevelésről szóló törvény 5. § (1) bekezdés b)-c) pontjában foglalt szakaszainak, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztési feladatait
- határozza meg, megteremtve ezáltal a köznevelés tartalmi egységét.
- 2. §** A Nat-ban megfogalmazott elvek, célok, fejlesztési feladatok és műveltségi tartalmak érvényesülését a tartalmi szabályozás következő szintjét jelentő, a pedagógiai munka szakaszainak sajátosságaihoz igazodóan készült kerettantervek biztosítják.

2. A NEMZETI ALAPTANTERV ÉS MŰVELTSÉGI TERÜLETEINEK FELÉPÍTÉSE

- 3. §** (1) Az iskolai nevelés-oktatás egységes pedagógiai folyamat, amelyben a Nat műveltségi területenként határozza meg az iskolai nevelés-oktatás pedagógiai tartalmát.
- (2) A fejlesztési feladatok és közműveltségi tartalmak az egyes nevelési-oktatási szakaszokhoz kapcsolódnak.
- (3) Az alsó tagozat első két évében a tartalmi szabályozás lehetővé teszi, ösztönzi az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelését. Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán erőteljesebbé – a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá – válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A Nat feladataiból, céljaiból következő motiválás és a tanulásszervezés folyamata a Nat fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít.
- (4) A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanulás-hoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaeorientációra.
- (5) A középiskolai nevelés-oktatás szakaszában folyó nevelés-oktatás feladata az iskolai alpműveltség árnyalása és megszilárdítása, melynek során már megjelennek a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges kompetenciák.
- (6) A szakiskolában folyó nevelés-oktatás az iskolai alpműveltség megerősítése mellett a gazdaság, a szakképzés igényeihez is igazodva felkészít a választott szakképesítésre és segíti a társadalmi különbségekből adódó hátrányok leküzdését a Nat szakiskolai feladatokra vonatkozó fejlesztési feladatainak teljesítésével, az egyedi foglalkozást igénylő egyedi szükségletekhez igazodó tanulásszervezési módszerekkel.
- (7) A Köznevelési hídprogramokban a tanuló részére szervezett nevelés-oktatás során az alpműveltség elsajátítása, elmélyítése folyik, amely a valós élethelyzetekhez és a személyes élményekhez kapcsolódó tanulás, továbbá a tanulóhoz igazodó egyéni pedagógiai gyakorlat és a tanulóra szabott egyéni fejlődési terv és az ahhoz igazodó értékelés alapján történik. Ennek során megjelennek a pályaválasztáshoz, továbbtanuláshoz, szakképzés előkészítéséhez szükséges kompetenciák. A Köznevelési hídprogramokban résztvevő iskola az oktatásért felelős miniszter által kiadott nevelési-oktatási programot alkalmazza a helyi tanterve elkészítéséhez. A nevelési-oktatási program a Nat alapfokú nevelés-oktatás szakasza ötödik-nyolcadik évfolyamára meghatározott fejlesztési feladatokra, kompetenciákra és követelményekre épül.

- (8) A Nat-ban megjelenített műveltségi területi követelmények azonos elvek szerint épülnek fel, az Alapelvek, célok című, a Fejlesztési feladatok című, továbbá a (3) bekezdésben meghatározott nevelési-oktatási szakaszoknak megfelelő közműveltségi tartalmak című fejezetekre tagolódnak.

4. § A Nat

- a) a fejlesztési területeket, nevelési célokat, a Nat feladatait és értékeit,
- b) az iskolai nevelés-oktatás egyes sajátos tartalmi, pedagógiai feladataira, valamint az iskola és más nevelési-oktatási intézmények közötti, az érintett tanulók fejlesztését támogató pedagógiai tevékenységek egymásra épülésére vonatkozó elveket,
- c) a kulcskompetenciákat,
- d) az iskolai nevelés-oktatás Nat-ban meghatározott szakaszaiban a egyes műveltségi területek százalékos arányát,
- e) a műveltségi területek tartalmát határozza meg.

3. A KERETTANTERVEK ELKÉSZÍTÉSÉRE, KIADÁSÁRA ÉS ALKALMAZÁSÁRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

5. § (1) A kerettantervek

- a) a nevelés-oktatás céljait,
- b) a tantárgyi rendszert,
- c) az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát,
- d) a tantárgyak egy vagy két évfolyamonkénti követelményeit,
- e) a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztésének feladatait,
- f) a követelmények teljesítéséhez rendelkezésre álló kötelező, továbbá az ajánlott időkeretet

az egyes iskolatípusok és nevelési-oktatási szakaszok szerint határozzák meg.

(2) A kerettantervek

- a) értékrendszere tükrözi a Nat-ban meghatározott közös értékeket,
- b) biztosítják az adott pedagógiai szakaszt lezáró vizsgák követelményeire való felkészítést, felkészülést,
- c) azonosítható – koherens és indokolt – szaktudományi és tantárgy-pedagógiai tudományos világgépet, műveltségképet közvetítenek,
- d) segítik a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való foglalkozást,
- e) kijelölik mind a kiemelt, mind az egyes műveltségi területekhez rendelt fejlesztési feladatokat,
- f) továbbfejleszthetők, adaptálhatók.

- (3) A szakképző iskolák közismereti és szakképzési kerettanterveit úgy kell elkészíteni, hogy együttesen alkalmazva biztosítsák az iskolai nevelés-oktatás Nat-ban meghatározott pedagógiai tartalmának feldolgozását.
- (4) A hat vagy nyolc évfolyammal működő gimnáziumok a középiskolai nevelés-oktatás tekintetében az Ember és társadalom, az Ember és természet műveltségi területre vonatkozó fejlesztési feladatokat és közműveltségi tartalmakat a helyi tantervük elkészítéséhez alkalmazott hat vagy nyolc évfolyamos kerettanterv alapján hat vagy nyolc évfolyamra elrendezve szervezik meg. A hat és nyolc évfolyamos gimnáziumok részére készülő kerettantervek a fejlesztési feladatokat és közműveltségi tartalmakat a Nat középiskolai pedagógiai munka nevelési-oktatási szakaszára vonatkozó négy éves ütemezéstől eltérően hat, vagy nyolc évfolyamra szétosztva is meghatározhatják.

4. NEVELÉSI-OKTATÁSI PROGRAM

- 6. §** (1) A nevelési-oktatási program a nevelés-oktatás megtervezését-megszervezését segítő, a Nat-ban és egy adott kerettantervben kitűzött nevelési-oktatási célok elérését, tartalmi elemek feldolgozását lehetővé tevő, egy adott pedagógiai koncepció alapján kidolgozott hét elemű rendszer, amely minimálisan egy-egy tantárgyra, egy vagy több műveltségi területre, vagy pedagógiai szakaszra terjed ki.
- (2) A nevelési-oktatási program részei:
- a) a pedagógiai koncepció, amely a pedagógiai rendszer fejlesztésének indokait, céljait, alkalmazásának helyét és módját kifejtő dokumentum, mely összefoglalja, elméletileg megalapozza azokat a pedagógiai elveket, amelyeken a program alapul;
 - b) a tanulási-tanítási program, amely olyan pedagógiai terv, amely a koncepció szellemében kifejti a rendszer célját, követelményeit, tartalmát, a tanulási folyamat időkereteit, javasolt módszereit és eszközeit, a felhasználható szervezési módokat, utal továbbá az értékelés módjára és eszközeire;
 - c) a tanítási-tanulási egységek leírása, a tanulás-tanítási programot alkotó elemek részletes kifejtése;
 - d) eszközök, amelyek információhordozók és feladathordozók és lehetővé teszik a tervezett tevékenységek megvalósítását, egymással szigorúan – formálisan és tartalmilag is – összehangoltan, támogatják a kitűzött célok elérését;
 - e) az értékelés és eszközei, amelyek illeszkednek az a) – d) pontokban leírtakhoz, elősegítik a tanulói teljesítmények, a tanulói fejlődés ellenőrzését és értékelését, az elért tudásszint mérését;
 - f) célzottan fejlesztett továbbképzési programok, amelyek során felkészítik a pedagógusokat a konkrét program alkalmazására
 - g) támogatás, tanácsadás, szakmai fórumok, a program karbantartása.

- (3) Nevelési-oktatási programok az alapfokú és középfokú oktatás bármely területén, bármely pedagógiai szakaszban használhatók.
- (4) Az oktatásért felelős miniszter egyes, különösen kiemelt figyelmet igénylő tanulócsoporthoz neveléséhez-oktatásához – különösen Hídprogramok, sajátos nevelési igényű tanulók, nemzetiséghez tartozó tanulók – nevelési-oktatási programokat ad ki.
- (5) Ha a nevelési-oktatási programot nem az oktatásért felelős miniszter adja ki, a program engedélyezését az oktatásért felelős miniszter köznevelési feladatkörében eljáró, kormányrendeletben kijelölt központi hivatalához benyújtott kérelemben lehet kezdeményezni.
- (6) Az oktatásért felelős miniszter által kiadott nevelési-oktatási programot az oktatásért felelős miniszter az általa vezetett minisztérium honlapján közzéteszi.

5. A TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK ISKOLAI MEGSZERVEZÉSÉRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

- 7. §** (1) A nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (1) bekezdés szerinti tanórai foglalkozások megszervezhetők a hagyományos, tantermi szervezési formáktól eltérő módon, így különösen projekt oktatás, erdei iskola, múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadáshoz vagy kiállításához kapcsolódó foglalkozás formájában is, amennyiben biztosított az előírt tananyag átadása, a követelmények teljesítése, a tanítási órák ingyenessége, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezések megtartása.
- (2) Ha az iskolai nevelés-oktatást összevont osztályban szervezik meg, a tanórai foglalkozásokat az osztatlan nevelés-oktatás sajátosságainak figyelembevételével, a közös és az osztott órák arányát meghatározva kell beépíteni a helyi tantervbe.
 - (3) Ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, az emelt szintű oktatásban érintett évfolyamokon és tanulócsoporthoz
 - a) idegen nyelv, matematika, magyar nyelv és irodalom, továbbá nemzetiségi nyelv és irodalom esetén legalább heti öt,
 - b) minden egyéb tantárgy esetében legalább heti négy
 tanórai foglalkozást kell biztosítani.
 - (4) Ha az iskola emelt szintű oktatást szervez, az emelt szintű oktatásban érintett évfolyamokon és tanulócsoporthoz több tantárgy együttesét érintő komplex emelt szintű oktatás esetén legalább egy érintett tantárgyra vonatkozóan, legalább a 11–12. évfolyamon a (3) bekezdés szerinti követelményeket kell érvényesíteni.

6. A TANULÓK HETI ÉS NAPI TERHELÉSÉNEK KORLÁTOZÁSÁRA VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

- 8. §** (1) A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma – ha e rendelet másképp nem rendelkezik – egy tanítási napon nem lehet több
- hat tanítási óránál az első-harmadik évfolyamon,
 - hét tanítási óránál a negyedik évfolyamon,
 - hét tanítási óránál az ötödik-nyolcadik évfolyamon,
 - nyolc tanítási óránál a kilencedik-tizenkettedik évfolyamon.
- (2) Két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, továbbá ha az iskolában nemzetiségi nevelés-oktatás folyik, az (1) bekezdésben meghatározott tanítási órák száma eggyel növelhető.
- (3) A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege – ha e rendelet másképp nem rendelkezik – egy tanítási héten a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet B és D oszlopában az adott évfolyamra meghatározott időkeretet
- az első-negyedik évfolyamon legfeljebb kettő,
 - az ötödik-hatodik évfolyamon legfeljebb három,
 - a hetedik-tizenharmadik évfolyamon legfeljebb négy,
 - két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, továbbá ha az iskolában nemzetiségi nevelés-oktatás folyik,
 - az első-nyolcadik évfolyamon legfeljebb négy,
 - a kilencedik-tizenharmadik évfolyamon legfeljebb öt tanítási órával haladhatja meg.
- 9. §** (1) A 8. §-ban a tanuló napi és heti terhelésével összefüggésben meghatározottak alkalmazásakor figyelmen kívül kell hagyni
- az egyházi iskolában szervezett hitoktatás tantárgy,
 - a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözete terhére megszervezett egyéb foglalkozások,
 - a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerinti sportiskolában a mindennapos testnevelési órákat meghaladó többlet testnevelési óra, valamint a mindennapos testnevelés keretében szervezett iskolai sportkörü foglalkozások,
 - a nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (5)-(8) bekezdése alapján szervezett foglalkozások,
 - a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet E oszlopában foglaltak alapján szervezett egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás óraszámait.
- (2) Azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatok végrehajtásában vesz részt, más tanórai foglalkozáson való részvételre a művészeti és a testnevelési órák kivételével nem kötelezhető.

7. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- 10. §** (1) Ez a rendelet 2013. szeptember 1-jén lép hatályba, rendelkezéseit első alkalommal a 2013/2014. tanévben az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik és kilencedik évfolymán, ezt követően minden tanévben felmenő rendszerben kell alkalmazni.
- (2) A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet 2017. augusztus 31-én hatályát veszti.

Budapest, 2012. május 16.

(Orbán Viktor)
miniszterelnök